

Matjaž Ambrožič (ur.) 2018. *Janez Evangelist Krek – sto let pozneje (1917-2017)* ZnK 64. Ljubljana: Teološka fakulteta.

Izvirna in privlačna osebnost Janeza Evangelista Kreka (1865–1917), na kateri so poudarjeno izstopale značilnosti okolja in ljudstva, iz katerega je izšel, njegova široka razgledanost in solidna izobrazba, njegovi javni nastopi in spisi so pritegovali pozornost množic tako v vseh obdobjih njegovega življenja kot po njegovi smrti. Bil je človek, ki je imel ideje in jih je tudi znal ubesediti. Vendar so bile ideje v pretežni meri takšne, da jih je bilo mogoče uresničiti in spremeniti v dejanja. Zato si je že zgodaj pridobil ugledno javno mesto v slovenski in deloma tudi v širši avstrijski družbi. Bil je osebnost, ki se ni zadovoljila z ugotavljanjem dejstev ali razmer, temveč je s pozornostjo vedno iskal novih poti. Ob njem je bilo težko biti povsem nepristranski ali nevtralen – ustvaril si je predane privrženice in simpatizerje, hkrati si je z nastopi tudi ustvarjal sovražnike.

Stoletnica njegove smrti je bila ponovno priložnost, da je Janez Evangelist Krek stopil v ospredje slovenske javnosti. Pripravljena je bila vrsta prireditev, tako v njegovem domačem kraju kot v drugih okoljih. Izdali so publikacije, ki so izpostavile posamezne Krekove misli in uvide, tudi v smislu uresničevanja socialnih programov, ki so se uveljavili po letu 1891, ko je bila objavljena enciklika Leona XIII. *Rerum novarum*. Jubilej je bil hkrati priložnost, da je bil opravljen bolj celovit pogled na dosedanja vrednotenja Krekovega življenja in dela. V razponu stotih let so se namreč zapisala različna osebna in družbena gledanja na Kreka, neredko v veliki odvisnosti od političnega trenutka in prevladujočih konceptov, ki niso bili vedno skladni s Krekovimi izhodišči.

Pričujoča monografija predstavlja takšno poglobljeno ovrednotenje celotnega Krekovega delovanja na številnih področjih njegovega delovanja, pri katerem je sodelovalo kar petnajst uglednih strokovnjakov.

Iz uvoda urednika Matjaža Ambrožiča